

Gniazda i łączniki

Te elementy instalacji elektrycznej każdy wybiera sam. Muszą one pasować do wystroju i stylu wnętrza. Wybór nie jest łatwy. Na rynku jest bogata oferta osprzętu elektroinstalacyjnego. Wystarczy jedna wizyta w sklepie, by się o tym przekonać.

Gniazda i łączniki to ogólnie osprzęt elektroinstalacyjny. Aby jego użytkowanie było trwałe i bezpieczne, warto skorzystać z rad elektryka, który podpowie jaki rodzaj i ile osprzętu należy kupić. Wszystkie elementy zakłada się już po zakończeniu prac remontowo — wykończeniowych.

W ofercie dostępne są: gniazda i łączniki do pomieszczeń suchych i wilgotnych, montowane na tynku, pod tynkiem lub na listwach montażowych. Do wyboru jest cała gama kolorów i stylów osprzętu. Oprócz tych do tradycyjnego zastosowania, znajdziemy również gniazda i łączniki specjalne, np. telewizyjne, antenowe, dzwoneki czy łączniki schodowe.

Gniazda

Oprócz standardowych można kupić gniazda:

- przeznaczone do pomieszczeń specjalnych (np. łazienka, kotłownia) z klapką i w szczelnej obudowie. Stopień szczelności powinien być dobrany do warunków w jakich będzie używany,
- do których podłączany jest sprzęt elektroniczny — gniazdo z ogranicznikiem przepięć klasy D (aby ogranicznik prawidłowo funkcjonował przed nim — w rozdzielniczy — musi być zamontowany ogranicznik wyższej klasy),
- dla bezpieczeństwa użytkownika starej instalacji elektrycznej warto mieć

gniazda z wyłącznikiem różnicoprądowym,

- gniazdko bezpieczne dla dzieci posiadają specjalną klapkę lub specjalną przesłoną otworów — nie można nic innego wsadzić oprócz wtyczki,
- specjalne: antenowe, telefoniczne, komputerowe.

Gniazda produkowane muszą mieć w standardzie styk ochronny, w przypadku Polski jest nim bolec.

Zasady rozmieszczania gniazdek przyłączeniowych:

- jedno gniazdko na 5 m² pokoju mieszkalnego,
- jedno gniazdko w przedpokoju,

- dwa gniazdko w łazience, dwa gniazda ze stykiem ochronnym, w tym jedno wysokoprądowe do przyłączenia pralki,
- w kuchni powinno być co najmniej 5 gniazdek ze stykiem ochronnym w tym jedno 16 amperowe,
- w pokojach montowane są najczęściej na wysokości 0,3 m,
- w kuchni na wysokości ponad 0,85 m,
- w łazienkach na wysokości 1,4 m,
- w wilgotnych pomieszczeniach gniazda powinny być bryzgoszczelne — oznaczenie IP44.

Łączniki

Łączniki służą do włączania i wyłączania światła. W dwuklawiszowych, każdy klawisz włącza określoną grupę żarówek. Jednoklawiszowy zapala wszystkie jednocześnie. By móc zapalać i gasić światło z różnych miejsc stosuje się łączniki korytarzowe.

Montuje się je najczęściej na klatkach schodowych, korytarzach, pomieszczeniach z dwoma wejściami. Aby móc sterować oświetleniem z więcej niż dwóch miejsc należy między łącznikami korytarzowymi zamontować krzyżowe.

Zamiast zwykłego łącznika można zainstalować ściemniacz. Umożliwia on zmianę natężenia światła w zależności od

potrzeb. Włączanie, wyłączanie i regulacja odbywają się za pomocą pokrętle, suwaka lub dotyku.

Inne elementy osprzętu elektroinstalacyjnego to:

- dzwonek,
- włącznik zasuwania i rozsuwania żaluzji,
- łącznik wyłączania i włączania urządzeń grzewczych,
- łączniki tzw. instalacji inteligentnych.

Czujniki ruchu

Czujniki ruchu służą do automatycznego sterowania oświetleniem. Ich zadanie polega na złączeniu obwodu elektrycznego w momencie wykrycia obiektu emitującego promieniowanie podczerwone. Parametry, które są regulowane to czas działania (załączenie czujnika), zakres wykrywania ruchu i poziom natężenia światła przy jakim czujnik będzie wykrywał ruch. Dzięki temu można go przystosować do działania tylko w okresie od świtu do zmierzchu.

Urządzenie to można zainstalować w puszcze zamiast zwykłego łącznika. Mogą one włączać oświetlenie pod wpływem ruchu, lub jednocześnie być wyposażone w zwykły tryb włącz/wyłącz.

Łączniki umieszcza się wewnątrz pomieszczeń przy drzwiach po stronie klamki w odległości około 15 cm od otworu

okiennego i na wysokości około 1,4 m od podłogi.

Montaż osprzętu elektroinstalacyjnego

Łączniki i gniazda można zamontować na tynku, pod tynkiem lub w listwach instalacyjnych. Akcesoriami niezbędnymi do zamontowania łączników i gniazdek są puszki, ramki, uszczelki, odgałęźniki, zaciski do montowania przewodów.

Przyłączanie przewodów zasilających do gniazda:

- w starych instalacjach do gniazda doprowadzone są dwa przewody zasilające: jeden fazowy, a drugi ochronno-neutralny. Przewód fazowy należy podłączyć do lewego styku gniazda, przewód ochronno-neutralny — do styku ochronnego, a następnie styk ochronny połączyć z prawym stykiem gniazda.
- w nowoczesnych instalacjach obok dwóch przewodów zasilających znajduje się trzeci przewód ochronny. Każdy z tych przewodów oznaczony jest innym kolorem i każdy powinien być odpowiednio przyłączony do gniazda.

Dla piękna

Producenci osprzętu prześcigają się w coraz to nowszych pomysłach przy produkcji osprzętu elektroinstalacyjnego. Co jakiś czas na rynek wprowadzana jest nowa seria łączników i gniazdek. Do wyboru mamy dużą gamę kolorów, kształtów, materiałów z których są wykonane. Jasne kolory i proste kształty podkreślają eleganckie pomieszczenia i są w stanie zaspokoić każdy gust. Dynamiczniej wyglądają przelączniki i gniazda dwukolorowe. Nowością są ramki, które chowają się w ścianie. Wystają jedynie 3 mm. Ramki wykonane ze szkła, w kolorze satyny, chromu lub mosiądzu sprawiają, że każde wnętrze wygląda oryginalnie i estetycznie. Dla osób niezdecydowanych co do wyboru koloru można wykorzystać serie z ozdobnymi wymiennymi pierścieniami. Na rynku pojawiły się również bezprzyciskowe łączniki. Można za ich pomocą włączyć i wyłączyć, ściemnić lub rozjaśnić światło. Zastosowanie szklanej płytki pozwala na użycie jej również do sterowania np. systemem EIB.

Aneta Demianowicz
artykuł pochodzi z serwisu e-instalacje.pl

